Amfibieën **uit de put**

Veel amfibieën in verstedelijkte omgevingen belanden in trottoir- en straatkolken. Ze kunnen er niet meer uitkomen en verhongeren, verdrinken of spoelen door het rioolstelsel. Naar schatting gaat het om minstens een half miljoen dieren per jaar in Nederland. Er is nu een trap ontwikkeld waarmee negentig procent van de amfibieën weer uit de kolken kunnen klimmen.

Tekst **Raymond Creemers**

Gewone pad bevrijdt zichzelf uit de rechthoekige straatkolk via de hoektrap. (Foto: Tanja Franscoise)

Vrijwilligers redden tussen februari en november vele kikkers, padden en salamanders uit de kolken. Dit waardevolle en dankbare werk is zeer arbeidsintensief, wordt alleen plaatselijk toegepast en biedt op termijn geen uitkomst. Daarom heeft RAVON - de organisatie die vissen, amfibieën en reptielen beschermt - de mogelijkheden onderzocht van uitklimvoorzieningen, zodat de dieren zichzelf kunnen redden. Er zijn in het verleden verschillende oplossingen bedacht, zoals paddentrapjes, tijdelijke roosters en constructies van uitklimmatten. Veel oplossingen blijken echter lapmiddelen: ze werken voor veel dieren niet, ze zijn vaak niet erg duurzaam, ze leveren problemen op met de waterafvoer of met het onderhoud door kolkenzuigers.

Bemoedigende resultaten

In het voorjaar van 2023 heeft RAVON een trap getest met zeer bemoedigende resultaten: rond negentig procent van de dieren in de test klom er binnen een etmaal uit. Deze trap is toepasbaar in rechthoekige trottoirkolken en voldoet aan de gestelde randvoorwaarden voor onderhoud en waterafvoer. Het prototype van de trap – ontwikkeld door het bedrijf TBS-SVA - is na de proef nog iets verbeterd: de treden zijn verbreed en de tussenruimtes smaller gemaakt. De uitklimvoorziening is modulair en kan ook toegepast worden in andere rechthoekige putten. Mits de dieren bovenin niet hun neus stoten, zoals bij veel straatkolken het geval is, en bij een opening komen waardoor ze kunnen ontsnappen.
Voor kolken met een ronde put is nog geen bevredigende oplossing gevonden. Een groep van vijf studenten van Saxion Hogeschool bedenkt nu in het Smart Solution Semester een uitklimvoorziening voor ronde trottoir- en straatkolken. Ook buigt de groep het hoofd over mogelijke barrières aan stoepranden, waarlangs amfibieën onbedoeld naar kolken worden geleid. Die hoopt RAVON in 2024 te testen, net als voorzieningen voor straatkolken met diverse deksels.

Kenniscampagne

Via een kenniscampagne wil RAVON dit onderwerp beter op de kaart zetten. Het onderwerp bevindt zich op een snijvlak van dierenwelzijn, biodiversiteit, burgerparticipatie en stedelijke inrichting. De campagne richt zich op vrijwilligers die de dieren nu uit de kolken redden en op professionals in het stedelijk waterbeheer (stadsecologen en -ontwerpers, rioolbeheerders, branche-organisaties). ■

Meer informatie

- Gemeenten/rioolbeheerders kunnen de hoektrap bij TBS-SVA bestellen en particulieren bij Vivara.
- Zie QR-code voor meer detailinformatie van RAVON.